AGDER fylkeskommune

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/15366-41
Saksbehandler Christina Kvernevik

Utvalg	Møtedato
Fylkeseldrerådet	16.11.2026
Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	17.11.2026
Ungdommens fylkesutvalg 2026	19.11.2026
Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	20.11.2026
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	26.11.2026
Fylkesutvalget	01.12.2026
Fylkestinget	15.12.2026

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder - høring og offentlig ettersyn etter plan- og bygningsloven § 5-2 og § 8-3

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget sender forslag til regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder, med forslag til handlingsprogram, på høring og offentlig ettersyn, jf. § 5-2 og § 8-3 i plan- og bygningsloven.
2. Høringsfristen settes til 31.mars 2027.

Vedlegg

1. LIM-plan_høringsforslag
2. Handlingsprogram LIM-planen_høringsforslag
3. Kunnskapsgrunnlag

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget sender forslag til regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (LIM-planen) og forslag til handlingsprogram på høring, og legger dem ut til offentlig ettersyn, jf. § 5-2 og § 8-3 i plan- og bygningsloven.

Saksopplysninger

Fylkestinget vedtok i oktober 2024 at LIM-planen skal revideres. Revideringen skal evaluere måloppnåelse og oppfølging, bygge på erfaring og forskning etter 2014, og inkludere relevante perspektiver fra den nå opphevede folkehelsetrategien. Et nytt og mer kortfattet handlingsprogram skal utarbeides.

Agder har over tid hatt utfordringer knyttet til blant lavere sysselsetting enn landsgjennomsnittet, høy andel uføretrygdede, utbredt deltidsarbeid og sosiale sammenhenger i levekår. Utfordringene varierer mellom kommuner og befolkningsgrupper, og må ses i sammenheng med både strukturelle, sosiale og geografiske forhold. Dette understreker behovet for en helhetlig og langsiktig innsats, der likestilling, inkludering og mangfold inngår som sentrale hensyn i samfunnsutviklingen.

Den reviderte LIM-planen bygger videre på hovedtemaene fra planen som ble vedtatt i 2014, men er oppdatert i tråd med samfunnsutviklingen og ny kunnskap. Siden den forrige planen ble utarbeidet, har blant annet digitalisering, kunstig intelligens, demokratisk deltakelse og digitalt utenforskap aktualisert nye problemstillinger for likestilling og inkludering. Den nye planen legger også større vekt på sammenhengen mellom folkehelse, levekår og deltakelse, samt hvordan strukturelle barrierer og ulike former for diskriminering kan virke sammen.

LIM-planen er strukturert etter fem innsatsområder:
1) Ytringsfrihet og demokrati
2) Opplæring og utdanning
3) Et arbeidsliv for alle
4) Likeverdige tjenester
5) Et trygt samfunn.

De er ikke strukturert i en prioritert rekkefølge og må sees i sammenheng. Planen har blant annet en ambisjon om å redusere barrierene for deltakelse innenfor disse områdene. Arbeidet skal ta hensyn til alle diskrimineringsgrunnlag og bidra til like muligheter for deltakelse i samfunnet.

Planens handlingsprogram skal bidra til å omsette de overordnede målene til konkret handling. Hvert innsatsområde har fått et overordnet mål, etter innspill fra flere kommuner, med underliggende delmål som har ulike tiltak. Under arbeidet med handlingsprogrammet har det også vært kontinuerlig fokus på å kortfatte dette, og det er nå 31 tiltak sammenlignet med 56 tiltak i tidligere handlingsprogram.

<u>Nytt kunnskapsgrunnlag</u>

Fylkestinget vedtok i juni 2025 at 500.000 kr skulle settes av til nytt kunnskapsgrunnlag. Menon Economics har fått oppdraget med å utarbeide dette.

Kunnskapsgrunnlaget skal bidra til å identifisere status, utfordringer og utviklingstrekk i regionen. Det skal gi innsikt i hvordan ulike diskrimineringsgrunnlag påvirker levekår, deltakelse og muligheter i Agder, både innenfor og på tvers av planens temaområder. Leveransen skal også kunne bli et konkret verktøy vi kan bruke i oppfølgingen av planen.

Fristen for leveransen er i desember. Nytt kunnskapsgrunnlag vil derfor innarbeides i LIM-planen under høringsperioden.

Planprosess, organisering og medvirkning

Planteamet har vært tverrfaglig sammensatt av ansatte fra ulike avdelinger i Agder fylkeskommune.

Arbeidsgruppe med medvirkningsråd

I mars 2026 ble det etablert en felles arbeidsgruppe med representanter fra hvert medvirkningsråd. Hvert medvirkningsråd oppnevnte 1-2 representanter og eventuelle vararepresentanter. Hensikten med arbeidsgruppen var å styrke dialog, medvirkning og forankring i arbeidet med LIM-planen. Det har vært et forum der rådene kan bidra med perspektiver, råd og erfaringer underveis i arbeidet.

Arbeidsgruppens faste representanter har bestått av:

Råd	**Hvem**
Rådet for likestilling, inkludering og mangfold	Unni Ståelsen Øystein Kydland
Fylkeseldrerådet	Sally Vennesland
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	Freddy de Ruiter
Ungdommenes fylkesutvalg	Danial Jaferi

Fra mars til og med oktober 2026 ble det avholdt syv møter. Etter det første innledende møtet, ble hvert møte viet til ett av innsatsområdene i planen. Det siste møtet, i oktober, ble brukt på en gjennomgang av høringsforslaget til plan- og handlingsprogrammet og på å samle inn de siste innspillene før skrivefristen.

Ekstern referansegruppe

Høsten 2025 ble det opprettet en ekstern referansegruppe. Det siste året har det vært avholdt fire møter. Det siste møtet hadde en gjennomgang av høringsforslaget til plan- og handlingsprogrammet og på å samle inn de siste innspillene før skrivefristen.

Den eksterne referansegruppen har bestått av:

Virksomhet	**Representant**
Senter for likestilling v/ UiA	Lee Michael Shults
Fattigdomsbekjemper! (Strømmestiftelsen)	Titus Tenga
Grimstad kommune	Ida Morken Rasmussen
Kvinesdal kommune	Katja Balke
Statsforvalteren i Agder	Janne Duesund
LO Agder (Landsorganisasjonen i Agder)	Martha Simonsen
Idrettsforbundet (Agder Idrettskrets)	Marianne Hilmarsen
ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter	Solveig Hessaa-Szwinto
KS	Odd Joar Svensson

FFO (funksjonshemmedes fellesorganisasjon Agder)	Kathrine Tjensvoll Granli
Politiet	Sarah Kjernlie Johansen
Nav Agder	Liv Flaten
Universitetet i Agder (fra okt. 26)	Marianne Gjellestad

Kommunemøter

I oktober ble det gjennomført individuelle innspillsmøter med kommunene. Kommunene fikk tilsendt et utkast til høringsforslaget av plan – og handlingsprogammet i forkant, og dette var utgangspunktene for møtene.

Av de 15 kommunene som takket ja til møte ble to av møtene forsøkt utsatt før de ble avlyst av logistiske årsaker før skrivefristen. De fikk anledning til å sende inn noen skriftlige innspill og ble påminnet om muligheten til å gi innspill under høringsperioden.

Vurderinger

En utfordring i dette planarbeidet har vært å balansere ulike hensyn og innspill mot hverandre:

- Man ønsker at planen skal være kortfattet og konkret, samtidig som at man ønsket å beholde mye fra gjeldende plan samt tilføre nytt innhold.
- Man ønsker å beskrive konkrete utfordringer som enkelte grupper har, samtidig som man ikke ønsker å sette gruppene opp mot hverandre.
- Man ønsker at planen er generell nok til å fungere som en regional plan, samtidig som at kommuner har ulike utfordringer og utgangspunkt.

Et sentralt grep i planen er å rette oppmerksomheten mot barrierer som hindrer likeverdig deltakelse, fremfor å organisere innsatsen utelukkende etter bestemte grupper eller diskrimineringsgrunnlag. Mennesker har ulike forutsetninger og kan møte flere former for utenforskap og diskriminering samtidig.

Regionplan Agder 2030

LIM-planen er i tråd med og forankret i Regionplanen Agder 20230, særlig hovedmål:

- 1.2. Byer, tettsteder og lokalsentre er utviklet kompakt og med kvaliteter som fremmer helse, deltakelse og trivsel. Flere har en bolig som er tilpasset sin livssituasjon.
- 2.7. Private og offentlige virksomheter fremmer heltidskultur, likestilling, inkludering og mangfold.
- 3.2. Alle barnehager, skoler, høyere utdanning og arbeidsliv fremmer kultur for læring, likestilling, inkludering, helse og trivsel.
- 3.5. Alle har like muligheter til å delta og bidra i samfunnet, uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og sosial bakgrunn. Det henvises til FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse CRPD

Ungdommenes fylkesutvalg har vært representert i arbeidsgruppen til LIM-planen og ungdommenes fylkesutvalg fikk også en orientering om planarbeidet tidlig i prosessen. Det er en rekke mål planen og tiltak i handlingsprogrammet som er særlig relevant for barn og unge.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ingen økonomiske konsekvenser på dette tidspunktet, men gjennomføringen av handlingsprogrammet etter endelig vedtak kan medføre økonomiske konsekvenser for ulike direktørområder i Agder fylkeskommune. Dette kommer fylkeskommunedirektøren tilbake til i sluttbehandlingen, i framtidige handlings- og økonomiplaner og eventuelt i egne saker.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at Agder fylkeskommune sender plan- og handlingsprogram for regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på høring, og legger det ut til offentlig ettersyn. Videre anbefales det at høringsfristen settes til 31.mars 2027.

Kristiansand, 30.10.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør næring, plan og kultur